

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autorka práce: Diana Kovalová

Název práce: Zdroje štěstí seniorů žijících v domovech pro seniory

Vedoucí práce: PhDr. et Mgr. Hana Valentová, Ph.D.

Oponent: PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.

Autorka téma pro svoji práci zvolila samostatně na základě svého zájmu o témata pozitivní psychologie, která se v poslední době těší stále většímu zájmu psychologů, jejichž snahou je zdůraznit pozitivní aspekty lidského prožívání. Vybrala populaci i prostředí, které si s prožíváním pocitů štěstí automaticky a často neasociujeme. Autorka ve své práci ukazuje, že přes pokročilý věk respondentů a přes skutečnost, že žijí v prostředí, které je pro ně spíše vynucenou volbou, je štěstí důležitou součástí jejich prožívání a detekuje zdroje, ze kterých tyto posilující pocity čerpají. Klade si také otázku, nakolik může prostředí, ve kterém člověk žije, ovlivnit jeho prožívání štěstí. Téma považuji za aktuální a vhodné pro psychologický výzkum, výsledky mohou být dále prospěšné nejen samotným seniorům, ale i zařízením, které jim poskytují péči a jejichž cílem je zkvalitňování života seniorů.

Teoretická část práce je členěna do tří kapitol. Nejdříve autorka představuje a objasňuje základní pojmy: stáří, stárnutí, změny a potřeby v tomto období života. Přidává i subkapitolu, která se věnuje základnímu popisu legislativního zakotvení služeb pro seniory a standardů kvality služeb, což považuji vzhledem k zaměření práce za vhodné. Ve druhé, obsáhlejší kapitole, se autorka věnuje již tématu štěstí, jeho zakotvení v pozitivní psychologii a definici, uvádí i podobné koncepty, které se s pojetím štěstí překrývají a bývají často předmětem psychologického výzkumu (např. kvalita života, osobní pohoda). Velmi přehledně jsou zde také zmapovány již výzkumně detekované zdroje štěstí, což umožňuje autorce následně v diskusi porovnat vlastní zjištění s celou řadou jiných výzkumných výstupů. Ve třetím oddíle autorka využívá své hluboké znalosti tématu a předkládá přehled tuzemských i zahraničních výzkumů v obdobné oblasti, jako je její výzkumný záměr. Celkově teoretickou část považuji za velmi zdařilou, logicky strukturovanou, autorka dokládá výbornou orientaci v tématu a relevantních zdrojích, na které odkazuje, cituje je dle jednotné citační normy. Text zároveň přesahuje běžnou kompilační rovinu, autorka je schopna jednotlivé přístupy, teorie komparovat, jasně zvolit a formulovat východiska pro svůj výzkum.

V empirické části práce je jasně popsán cíl, výzkumné otázky i zvolený a realizovaný postup při sběru dat a jejich analýze. Autorka zvolila tématickou analýzu 8 rozhovorů se seniory, výsledky jsou prezentovány přehledně, orientaci a porozumění výstupům usnadňují i strukturované medailonky jednotlivých respondentů a tabulka přehledu zachycených zdrojů štěstí (str. 40). V průběhu analýzy si autorka všímá a odděluje dvě roviny v rámci jednotlivých zdrojů štěstí: Rovina aktuálních prožitků a Rovina vzpomínek, což považuji za velmi zajímavé a ne vždy oslovené téma – je zřetelný velký význam již prožitých okamžiků, ke kterým je možné se vracet a stále z nich pocity štěstí čerpat. Autorka jednotlivé nalezené zdroje štěstí (Rodina, Záliby a koníčky, Vitalita..) precizně ilustruje ukázkami z rozhovorů, v diskusi věnuje velkou pozornost komparaci svých vlastních zjištění s výzkumnými zjištěními jiných autorů. Trochu upozaděn zůstal v práci cíl zjistit, nakolik je pocit štěstí u seniorů spojen s podmínkami daného zařízení. Autorka konstatuje, že byl potvrzen vliv prostředí na prožívání jedince, ale detailnější prozkoumání této oblasti přenechává jako téma budoucího výzkumu.

Spolupráci s autorkou hodnotím velmi pozitivně. Diana si samostatně zvolila téma, k jeho zpracování přistupovala s velkým zájmem, rozhovory realizovala velmi citlivě a s ohledem na možnosti a aktuální

stav respondentů. Snažila se do tématu proniknout co nehlouběji, nastudovala velké množství zahraniční literatury, pečlivě promýšlela formu i strukturu rozhovorů, v případě potřeby konzultovala dílčí témata či postup analýzy dat. Po formální i obsahové stránce práce splňuje požadavky kvalifikační práce.

Otázka k obhajobě:

- 1) Je možné některá z Vašich zjištění, která se vztahují ke zdrojům štěstí, využít v praxi při zkvalitňování služeb pro seniory?
- 2) Jaký ze zdrojů štěstí, které jste detekovala, byl dosud nejméně diskutovaným v odborné literatuře?

Práci doporučuji k obhajobě

V Praze dne: 25. 8. 2023

Hana Valentová